

NADENKEN OVER ZINNEN

Krijg je al hoofdpijn wanneer je deze titel ziet staan?

Geen nood!

Nadenken over zinnen is heus niet zo'n moeilijk en saai werkje als je denkt.

Bovendien is het met dit boekje zelfs best grappig, want elke oefening is eigenlijk een mop, een raadseltje of een doordenker.

Geen saaie zinnen meer, maar pure lol!

Om er helemáál een giller van te maken, loodsen wij je, voorzichtig, stapje voor stapje, langs de wolfijzers en schietgeweren van de zinsleer.

Op pagina's 4 en 5 vind je de theorie.

Zoals je kunt zien, is dat bijzonder weinig, dus dat is alvast een meevaller.

Bij elk stukje theorie krijg je meteen enkele voorbeelden.

Logisch dus dat je in dit oefenboekje ook een flink aantal oefeningen krijgt.

Iedere keer bouwen we voort aan ons inzicht in de zinnen. Aan het einde van dit boekje zul je gegarandeerd lachen om woorden als persoonsvorm, onderwerp, naamwoordelijk gezegde, werkwoordelijk gezegde, voorwerp en bepaling.

Wedden dat je 't van meet af aan leuk vindt?

Om dus eens over na te denken...

1 HET ONDERWERP

Mijn ouders reizen af en toe naar Parijs.

Leuk voor mijn ouders, natuurlijk. Maar wat is het onderwerp van de zin?

Het onderwerp is wie of wat iets doet.

In dit geval stellen we de vraag: wie of wat reizen af en toe naar Parijs?

Antwoord? Mijn ouders. Mijn ouders is dus het onderwerp van deze zin.

In de oefeningen van pagina's 4 en 5 onderstreep je het onderwerp *in de cursieve zinnen*.

Mijn ouders reizen af en toe naar Parijs.

2 HET GEZEGDE

Mijn ouders reizen af en toe naar Parijs.

Nogmaals: leuk voor mijn ouders. Maar wat wij ditmaal willen vinden is het gezegde in de zin.

't Is echt simpel: **alles wat in een zin geen onderwerp is, is gezegde.**

In de oefeningen op pagina's 6 tot en met 9 onderstrepen we in de cursieve zinnen het gezegde tweemaal.

Mijn ouders reizen af en toe naar Parijs.

3 HET WERKWOORDELIJK GEZEGDE

Mijn ouders reizen af en toe naar Parijs.

Begint het voor ons vervelend te worden, voor mijn ouders blijft het prettig, natuurlijk. Wij zoeken nu het werkwoordelijk gezegde, dit wil zeggen **wat het onderwerp doet of gedaan heeft**.

Wat doen mijn ouders? Het antwoord is 'reizen'.

Een werkwoordelijk gezegde kan bestaan uit een persoonsvorm (pv), of uit een persoonsvorm en één of meer andere werkwoorden.

In de cursieve zinnen van de oefeningen op pagina's 8 en 9 onderstrepen we het onderwerp éénmaal, het gezegde tweemaal én omcirkelen we in dat gezegde het werkwoordelijk gezegde.

In de oefeningen op pagina's 10 en 11 moet je ook de pv aanduiden met een stippellijn. De pv is het vervoegd werkwoord dat overeenstemt met het onderwerp van de zin. Wanneer je het onderwerp verandert van persoon of getal, verandert de pv steeds mee.

Mijn ouders hebben Parijs al vaak gezien.

4 HET NAAMWOORDELIJK GEZEGDE

In Parijs zijn mijn ouders altijd enthousiast.

Interessant om te weten, natuurlijk. Wat wij dan weer willen weten, is wat het naamwoordelijk gezegde van een zin is.

Weer is dat heel eenvoudig: het naamwoordelijk gezegde is dat **deel van het gezegde dat aanduidt hoe iets of iemand is, was, werd of wordt.**

In de cursieve zinnen van de oefeningen op pagina's 12 en 13 onderstrepen we het onderwerp éénmaal, het gezegde tweemaal en in dat gezegde omcirkelen we het naamwoordelijk gezegde.

In Parijs zijn mijn ouders altijd enthousiast.

5 VOORWERPEN

Mijn ouders brengen voor mij een eiffeltorentje mee uit Parijs.

Da's altijd tof, zo'n eiffeltorentje, voor op mijn werktafel. Maar daar ligt ook dit boekje, natuurlijk, waarin ik ditmaal iets lees over voorwerpen. In zinnen zijn **voorwerpen de noodzakelijke aanvullingen bij een werkwoord.** Een voorwerp is altijd een deel van het gezegde. Stel jezelf de vragen *wat, aan wie of wat of voor wie of wat!*

In de cursieve zinnen van de oefeningen op pagina's 15, 16 en 17 onderstrepen we het onderwerp éénmaal, het gezegde tweemaal en in dat gezegde omcirkelen we de voorwerpen.

Mijn ouders brengen voor mij een eiffeltorentje mee uit Parijs.

6 BEPALINGEN

Mijn ouders brengen voor mij een eiffeltorentje mee uit Parijs.

Hoewel we ook dit al weten, blijf ik zo'n eiffeltorentje wel leuk vinden. Vooral als het uit Parijs komt. En daarmee zitten we bij een bepaling. **Dat is een aanvulling die niet echt noodzakelijk is in de zin.** Die aanvulling beantwoordt de vragen *waar, wanneer, hoe, waarmee...*

In de cursieve zinnen van de oefeningen op pagina's 20 tot en met 24 onderstrepen we het onderwerp éénmaal, het gezegde tweemaal en in dat gezegde omcirkelen we de bepalingen.

Mijn ouders brengen voor mij een eiffeltorentje mee uit Parijs

Tja. Waar zouden ze dat torentje anders halen?

Onderstreep het onderwerp in de cursieve zinnen.

1.

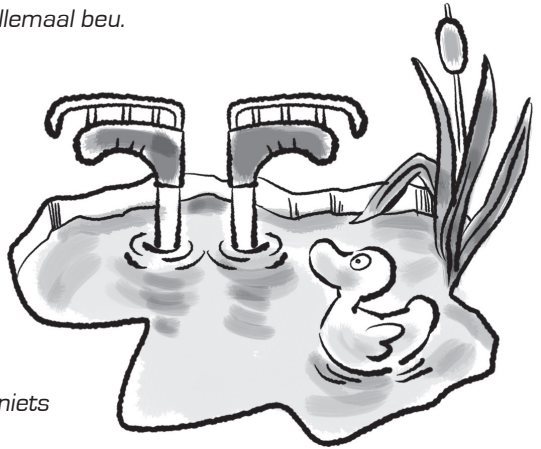
Het is hartje zomer. De zon schijnt. Er is geen wolkje aan de lucht en het is warm, erg warm.

Ever Zwijn en zijn vriend Ste Kelvarken vervelen zich al een hele vakantie lang. Ze hebben al allerlei spelletjes bedacht, belletjetrek gedaan en ander kattenkwaad uitgehaald. Maar ook dat zijn ze nu allemaal beu.

Plots zegt Ever tegen Ste: 'Ik weet wat! Morgen ga ik schaatsen op het meer!'

Ste, die net het zweet van zijn gezicht wist, bekijkt hem met grote ogen en vraagt: 'Maar Ever, er is toch helemaal geen ijs?'

'Geen ijs? So what? *Daar trek ik me niets van aan!*

2.

De schoolbel rinkelt dat het horen en zien vergaat. De lessen zijn dus afgelopen. Alle kinderen haasten zich de klas uit.

Mietje Mazout loopt naar de juffrouw. Zij vraagt meteen wat eraan scheelt.

Mietje twijfelt eerst, maar zegt dan: 'Juffrouw, ik wil weten wat we vandaag geleerd hebben.'

De juf fronst haar wenkbrauwen: 'Waarom vraag je dat?'

Waarop Mietje antwoordt: 'Omdat ze dat thuis ook elke dag vragen.'